

18. 11. 2021

LETNI NAČRT NABAVE ZA LETO 2022 V KNJIŽNICI ROGAŠKA SLATINA

AVTORICA: NATAŠA KORAŽIJA
JAVNI ZAVOD KNJIŽNICA ROGAŠKA SLATINA
CELJSKA CESTA 13, 3250 ROGAŠKA SLATINA

IZVLEČEK IZ LETNEGA NAČRTA NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V LETU 2022

1 POSLANSTVO, STRATEGIJA IN CILJI, KI BODO DOSEŽENI Z NAČRTOVANIM NAKUPOM KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Knjižnica Rogaška Slatina od leta 2003, ko je bila ustanovljena kot samostojni javni zavod, opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za območje občin Rogaška Slatina in Rogatec. V skladu z javnim interesom na področju kulture in knjižničarstva omogoča optimalno ponudbo knjižničnega gradiva, informacij in storitev. Uresničuje kulturne, izobraževalne, informacijske, raziskovalne in socialne potrebe okolja, v katerem deluje. V ta namen organizira tudi številne dejavnosti, ki prispevajo k razvoju bralne pismenosti in bralne kulture.

Spodbuja, razvija in širi informacijsko opismenjevanje in se vključuje v vseživljenjsko izobraževanje. Skrbi tudi za izgradnjo domoznanske zbirke.

Vsa ta leta se je v knjižnici premišljeno izvajal letni nakup knjižničnega gradiva in s tem dopolnjevanje knjižnične zbirke v obeh krajevnih knjižnicah.

V letu 2022 bomo v knjižnici nadaljevali z oblikovanjem aktualne knjižnične zbirke v skladu s priporočili Standardov za splošne knjižnice in pri tem v največji možni meri še posebej upoštevali naslednje kriterije in cilje.

1.1 CILJI LETNEGA NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

- vsaka kategorija uporabnikov mora najti v knjižnični zbirki večino gradiva, ki ga potrebuje za izobraževanje in razvedrilo,
- zagotoviti ustrezno število naslovov in izvodov knjižničnega gradiva glede na potrebe in realne želje uporabnikov, sedanjih in potencialnih,
- v knjižnično zbirko uvrstiti gradivo, ki potrjuje, da je knjižnica informacijsko in izobraževalno središče lokalne skupnosti,
- zadovoljiti potrebe dijakov in študentov po osnovni strokovni literaturi z različnih področij,
- obdržati sedanje in pridobiti potencialne uporabnike ter v letu 2022 povečati število članov.

2 VSEBINSKI KRITERIJI LETNEGA NAKUPA ZA IZGRADNJO KNJIŽNIČNE ZBIRKE

V letu 2022 se bomo trudili našo zbirko aktualizirati s kakovostnim gradivom, in sicer na naslednje načine:

- nakup izvirnega slovenskega leposlovja in kvalitetne prevodne literature,
- oblikovanje domoznanske zbirke (poudarek na slikovnem gradivu),
- dopolnjevanje vseh področij strokovne literature z novimi aktualnimi vsebinami, poudarek na referenčni zbirki in jezikoslovju,
- izbor neknjižnega gradiva bo temeljil na kvaliteti, umetniški vrednosti ali poučnosti; pri avdiovizualnem gradivu poudarek na izboru slovenske in evropske produkcije,
- širok izbor serijskih publikacij različnih strokovnih in leposlovnih področij za vse populacije; poudarek na serijskih publikacijah v tujih jezikih za otroke in mladino,

- kvalitetno leposlovno in poljudno gradivo za otroke in mladino do 15. leta.

Pri nakupu bomo posebno pozornost namenili:

- publikacijam v javnem interesu, katerih izdajo sta/bosta finančno podprli Javna agencija za knjigo oziroma Javna agencija za raziskovalno dejavnost;
- ponatisom slovenskih izvirnih klasikov in ponatisov izvirnih slovenskih strokovnih del za mladino in odrasle;
- otroški in mladinski literaturi z znakom kakovosti »zlata hruška« ter
- zvočnih in e-knjig v slovenskem jeziku.

Upoštevali bomo tudi naslednje obletnice oz. pomembne dogodke v letu 2022 na področju delovanja:

- 100. obletnica v Rogaški Slatini rojene mladinske pisateljice, pedagoginje in novinarka Ele Peroci,
- 100. obletnica rojstva v Rogatcu rojenega pesnika, prevajalca, urednika in novinarja Jožeta Šmita.

3 ANALIZA IN UPOŠTEVANJE ZNAČILNIH IN POSEBNIH POTREB OKOLJA, DOPOLNJEVANJE ZBIRKE Z GRADIVOM ZA UPORABNIKE S POSEBNIMI POTREBAMI IN ZAGOTAVLJANJA ENAKOSTI ZADOVOLJEVANJA UGOTOVLJENIH POTREB OKOLJA (INFORMACIJSKE, IZOBRAŽEVALNE, RAZISKOVALNE IN KULTURNE POTREBE)

Knjižnica Rogaška Slatina deluje na območju občine Rogaška Slatina in občine Rogatec. V obeh občinah je pomembnejša panoga tudi kmetijstvo, predvsem vinogradništvo, sadjarstvo in čebelarstvo. Na področju delovanja knjižnice, ki zajema 14.315 prebivalcev, deluje razvejana mreža vzgojno izobraževalnih ustanov (vrtci, štiri osnovne šole s štirimi podružničnimi šolami, glasbena šola, srednješolski center, Ljudska univerza in Izobraževalni center Prah, ki izvaja izobraževalne programe tudi v sodelovanju s Fakulteto za komercialne in poslovne vede iz Celja), Visokošolski center Arema, zavod za kulturo, muzej na prostem in več kulturnih in športnih društev, dom za starejše, društvo upokojencev, društvo kmečkih žena in društvo invalidov. Sodelujemo tudi z varstveno-delovnim centrom, ki ima svojo bivalno enoto na Podplatu.

Knjižnica Rogaška Slatina z vsemi omenjenimi zavodi oz. organizacijami odlično sodeluje in si tudi na ta način počasi, a vztrajno zagotavlja vedno večje članstvo.

V letu 2022 poleg sodelovanja z vrtcema in šolami načrtujemo sodelovanje še z Ljudsko univerzo Rogaška Slatina, Zavodom za turizem in kulturo Rogaška Slatina, z Mladinskim svetom Občine Rogaška Slatina, Športno zvezo Rogaška Slatina, Zavodom za turizem kulturo in razvoj ter z različnimi društvi, in sicer pri aktivnostih med počitnicami, pred prazniki in ob morebitnih drugih priložnostih.

3.1 PREDŠOLSKI OTROCI

V knjižnično zbirko bomo zato dosledno vključevali kvalitetno izvirno slovensko in tuje knjižno in neknjižno gradivo ter ponatise in nagrajeno strokovno in leposlovno gradivo.

Sicer pa bomo najmlajše še naprej vabili na ure pravljic, na katerih bomo prebirali izvirna slovenska in prevodna besedila, ter na ustvarjalne delavnice, katerih tematika bo povezana s prazniki ali drugimi aktualnimi dogodki. Družinsko branje bomo še naprej spodbujali s projektom »Ježkov nahrbtnik« (mini bralna značka), katerega 12. sezono smo začeli ob tednu otroka v mesecu oktobru, slovesno pa jo bomo zaključili aprila 2022 ob dnevu knjige za otroke z odmevno prireditvijo, če nam bodo seveda razmere to dopuščale, mlade bralce pa bomo za osvojeno mini bralno značko nagradili s knjižnimi nagradami.

3.2 OSNOVNOŠOLCI

Najstnike bomo tudi v letu 2022 v knjižnico in k branju pritegnili s kakovostnim gradivom, ki smo ga uvrstili na seznam za bralno značko, namenjeno njih, imenovano ŠOK (Škatla odličnih knjig).

Na območju naše knjižnice delujejo štiri devetletne osnovne šole, tri izmed njih izvajata projekt EKO šola, ki učence uči in spodbuja k odgovornemu ravnanju z naravo in okoljem, zato sodelujemo predvsem ob dnevu Zemlje, v vseh šolah pa dajejo poudarek učenju tujih jezikov.

Pri izboru gradiva za to ciljno skupino bomo dajali prednost kakovostnim leposlovnim besedilom slovenskih in tujih avtorjev ter leposlovnim delom v tujih jezikih, zbirko bomo dopolnjevali s strokovnim gradivom (s poudarkom na naravoslovju) v knjižni in neknjižni obliki (zvočno, filmsko, elektronsko ...), v zbirko pa bomo uvrstili še čtivo, ki ga učenci potrebujejo za sodelovanje pri bralni znački, več serijskih publikacij v tujih jezikih, primernih za to ciljno skupino.

S šolami bomo sodelovali v skupnih projektih (Rastem s knjigo, obiski v knjižnici, knjižnica na obisku v vzgojno-izobraževalnih ustanovah ...).

3.3 SREDNJEŠOLCI

V Rogaški Slatini deluje šolski center, ki izobražuje v programih gimnazija, v programu srednjega strokovnega izobraževanja tehnik optik ter tehnik steklarstva in v programih srednjega poklicnega izobraževanja steklar in oblikovalec stekla. Večina srednješolcev z našega področja pa srednje šole se vedno obiskuje v Celju, kamor se dnevno vozijo. 40 % srednješolske populacije je včlanjene v našo knjižnico.

Pri izboru gradiva upoštevamo dejstvo, da srednješolci uporabljajo leposlovno in strokovno gradivo za odrasle, zato specifično za to ciljno skupino kupujemo gradivo (tudi e-knjige za obvezno šolsko čtivo, ki rešijo stisko premalo konvencionalnega gradiva), ki je v pomoč pri referatih, seminarjih, kot priprava na mature, pa tudi gradivo, ki obravnava probleme odraščanja (odnosi, odvisnost, nasilje, motnje hranjenja ...) in gradivo, ki ga priporoča obrtna zbornica za področje steklarstva in optike. Dijakom bomo omogočali tudi 24-urni dostop do e-podatkovnih baz.

Za dijake Šolskega centra Rogaška Slatina pa bomo kot doslej organizirali tudi delavnice za iskanje gradiva v sistemu COBISS, jih ob tem seznanili s postavitvijo gradiva v naši knjižnici in jih naučili samostojnega iskanja gradiva ter izposoje e-gradiva.

3.4 ŠTUDENTJE

Našo knjižnico obiskuje sorazmerno visok delež študentov, ki študirajo na univerzah v Ljubljani, Mariboru in Kopru ter na visokih in/ali višjih strokovnih šolah. Zato bomo tudi v letu 2022 v zbirko vključili strokovno in znanstveno literaturo z različnih področij in na različnih medijih, poudarek bo na dostopu do elektronskih podatkovnih virov.

Ker pa v okviru Ljudske univerze Rogaška Slatina in Izobraževalnega centra Prah deluje več izobraževalnih programov za odrasle, bomo v zbirko uvrstili novosti s teh področij, pozornost pa bomo namenili gradivu s področja poslovanja, vodenja, marketinga, saj ekonomsko-komercialne programe obiskuje največ študentov ob delu.

3.5 ODRASLI IN UPOKOJENCI

Ta ciljna skupina je zelo zanimiva, saj v njej zasledimo zelo raznolik spekter znanj in interesov pa tudi časa, ki ga lahko preživijo v knjižnici. Zaposleni uporabniki potrebujejo različne informacije in hiter servis knjižničnih storitev. Upokojenci pa želijo več informacij o sami knjižnični zbirki in uporabo različnih gradiv v čitalnici. Oboji pa želijo biti informirani o dogajanju v lokalnem pa tudi širšem okolju. Knjižnično zbirko za to skupino je treba dopolnjevati z aktualnim gradivom s področja izvirnega in prevodnega leposlovja, vseh žanrov in slogov, s knjižnim in neknjižnim gradivom različnih strokovnih področij (glede na interese izstopajo vzgoja, psihologija, kmetijstvo, gostinstvo, medicine), tudi v tujih jezikih, pomemben je tudi zadosten izbor naslovov serijskih publikacij z različnih področij.

3.6 POSEBNE POTREBE OKOLJA

Posebno pozornost bomo namenili učencem III. OŠ Rogaška Slatina, tj. osnovna šola s prilagojenim programom. Več otrok iz oddelka OVI (oddelek vzgoje in izobraževanja) je gibalno oviranih. S to osnovno šolo načrtujemo tudi v letu dobro sodelovanje: obiski razredov, izvajanje kulturnega dne v knjižnici. Odkar je aprila 2009 knjižnica v novih prostorih, obisk gibalno oviranim uporabnikom ne predstavlja problema, saj je dostop do knjižnice urejen tudi z dvigalom in klančinami. Za invalide imamo urejene tudi sanitarije.

Ker s III. OŠ sodelujemo tudi pri projektu Rastem s knjigo, se bomo za njihov obisk posebej pripravili, saj je treba vsebine prilagoditi njihovim sposobnostim.

V neposredni bližini knjižnice stoji Pegazov dom, tj. dom za starejše občane, s katerim knjižnica sodeluje že nekaj let. Upamo, da nam bomo v letu 2022 obiskovali stanovalce doma in jih razveseljevali z različnimi zgodbami.

Zaradi vse večjega števila starejših, ki slabše vidijo, imamo v knjižnici zelo jasno označeno gradivo, namenjeno slabovidnim osebam. Na knjigah z večjo pisavo so nalepljene oznake zelo opazne barve, pridružili pa smo se tudi Audibooku in bomo v letu 2022 ponudili 100 naslovov zvočnih knjig.

V knjižnici opažamo porast vpisa brezposelnih oseb in tujcev, ki so se preselili v Slovenijo (večinoma Albancev). Ker so ti uporabniki še posebej občutljiva skupina, jim poleg izposoje knjižničnega gradiva ponudimo različne dejavnosti oz. vsebine, povezane z iskanjem zaposlitev: uvajamo jih v uporabo interneta in internetnih strani, ki posredujejo aktualna delovna mesta, te vrste informacij jim posredujemo tudi s pomočjo za to namenjenih rubrik dnevnega časopisja, pomagamo pa jim tudi pri pisanju prošenj, če to želijo.

Ker zaradi epidemije tudi letos nismo uspeli izvesti projekta oz. dogodka ob 3. decembru, tem veselem dnevu kulture, ki je hkrati tudi mednarodni dan invalidov, upamo, da nam bo leto 2022 vendarle naklonjeno, da bomo lahko prikazali vlogo knjižnice v življenju oseb s posebnimi potrebami.

4 RAZVIJANJE IN PROMOCIJA BRANJA, BRALNE KULTURE, BRALNE IN INFORMACIJSKE PISMENOSTI

V Knjižnici Rogaška Slatina bomo v letu 2022 nadaljevali z dejavnostmi, s katerimi želimo pospešiti dvig bralne kulture prebivalcev. Začenjamo pri najmlajših z Ježkovimi pravljicami in Ježkovimi ustvarjalnicami. Za to starostno skupino bomo pripravili tudi lutkovne, gledališke predstave in priložnostne prireditve. Za učence druge in tretje triade osnovne šole bomo organizirali reševanje knjižnih ugank, v knjižnico bomo v sklopu projekta Rastem s knjigo povabili sedmošolce in dijake 1. letnika srednje šole, jih ob tem seznanili z nalogami, cilji in delovanjem knjižnice, jih izobraževali za uporabo Cobissa, spodbujali jih bomo k uporabi e- in zvočnih knjig.

Nadaljevali bomo že utečen zelo uspešen projekt Ježkov nahrbtnik, tj. »mini bralna značka«, namenjena predšolskim otrokom in njihovim staršem, z namenom spodbujanja branja v krogu družine in s tem navajanje na knjigo in branje.

Osnovnošolcem iz druge in tretje triade ponujamo projekt za spodbujanje branja ŠOK (Škatla odličnih knjig). Pripravili smo brošuro s priporočenim gradivom, izmed katerega v času trajanja projekta mladi bralci lahko izbirajo.

Odraslim bralcem bodo namenjeni literarni večeri s slovenskimi ustvarjalci in predstavitve knjig slovenskih avtorjev, potopisna predavanja predvsem tistih popotnikov, ki o svojih potovanjih pišejo članke oz. knjige, predstavitve zanimivih strokovnih knjig ter gradiva s področja domoznanstva.

Tudi v letu 2022 bomo izvajali bralno značko za odrasle *Branje brez meja, ki jo od novembra 2015 izvajamo v sodelovanju z Gradsko knjižnico Krapina*.

Informacijska pismenost: Za učence tretje triade osnovnih šol in dijake šolskega centra bomo organizirali delavnice za iskanje gradiva po sistemu COBISS, jih izobraževali za samostojno uporabo e-virov, ki jih ponujamo, spodbujali jih bomo k uporabi Biblosa.

Če bodo razmere to dopuščale, bomo za upokoјence izvajali brezplačne računalniške delavnice *Računalnik je okno v svet tudi v tretjem življenjskem obdobju* in jih naučili osnov uporabe interneta in elektronske pošte ter izposoje e-knjig z Biblosa.

Posebno pozornost bomo namenili priseljencem, predvsem ženskam in otrokom, iz držav bivše skupne države, ki se ob prihodu v Slovenijo radi vpišejo v knjižnico. Spodbujali jih bomo k učenju slovenskega jezika in jih tudi navajali na uporabo Cobiss/Opaca, elektronskih virov, elektronskih baz podatkov ter e- in zvočnih knjig.

5 STANJE IN NAČRTOVAN OBSEG NAKUPA NOVIH ENOT KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Knjižnična zbirka trenutno obsega 71.380 enot gradiva, od tega 51.968 v enoti v Rogaški Slatini in 19.412 v enoti v Rogatecu.

Knjižnično zbirko bomo dopolnjevali glede na razpoložljiva finančna sredstva, in sicer bosta občini ustanoviteljici prispevali 28.000 eur (24.000 občina Rogaška Slatina, 4.000 pa Občina Rogatec), načrtujemo tudi prejem sredstev Ministrstva za kulturo v višini 14.315 eur, 1000 eur bomo nameniti lastnih sredstev. Načrtovana vrednost nakupa je torej 43.315 eur. Ob povprečni ceni gradiva (knjige, serijske publikacije in neknjižno gradivo (brez e- in zvočnih knjig) 23 eur bi to pomenilo 1703 enote gradiva.

PREGLEDNICA 1: PODATKI O STANJU KNJIŽNIČNE MREŽE

Organizacijska enota	Število prebivalcev	Število enot knjižničnega gradiva		Odpriost / ur na teden
		zaloga	načrtovan nakup	
Rogaška Slatina	11.294	51.968	1403	45
Rogatec	3.021	19.412	300	15

6 NAČRTOVAN OBSEG NAKUPA NASLOVOV PO ZVRSTEH; ZASTOPANOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA RAZLIČNIH VRST, OBLIK IN DOSTOPNOSTI

PREGLEDNICA 2: PODATKI O NAČRTOVANEM RAZMERJU NAKUPA GRADIVA GLEDE NA ZVRST

Priporočeno	Stroka do 50%	Leposlovje do 50%	Skupaj 100%
Načrtovano	50 %	50 %	100 %

PREGLEDNICA 3: PODATKI O NAČRTOVANEM RAZMERJU NAKUPA GRADIVA GLEDE NA NAMEN

Priporočeno	Mladina 30 %	Odrasli 70%	Skupaj 100%
Načrtovano	30 %	70 %	100 %

7 NAČRTOVAN OBSEG NAKUPA IN ZASTOPANOSTI E-KNJIG V ZBIRKI

V letu 2022 bomo uporabnikom ponudili e-knjige, ki jih ponuja portal Biblos. Ker so ljudje ob zaprtju knjižnic v prvem valu pokazali več zanimanja za e-knjigo, bomo nadaljevali s pospešeno promocijo in povečano zastopanostjo tovrstnega gradiva. Sicer pa načrtujemo nakup 90 naslovov e-knjig, ki bodo dostopne na portalu Biblos.

8 NAČRTOVAN OBSEG NAKUPA IN ZASTOPANOSTI ZVOČNIH KNJIG V ZBIRKI

Načrtujemo nakup 100 enot zvočnih knjig, in sicer iz paketa leposlovja, ki bodo dostopne na portalu Audibook.

9 UTEMELJENOST Odstopanj od strokovnih priporočil pri načrtovanju

Razmerja v knjižnični zbirki so uravnotežena, za kar bomo skrbeli tudi v nadaljevanju z načrtovanim nakupom, zato ne pričakujemo odstopanj.

10 POVEZOVANJE Z DELEŽNIKI V OKOLJU (MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA, OSREDNJA OBMOČNA KNJIŽNICA, DRUGE VRSTE KNJIŽNIC) ZA IZBOLJŠANJE VSEH ELEMENTOV KNJIŽNIČNEGA SISTEMA; PROMOCIJA KNJIŽNIČNIH ZBIRK)

Knjižnica bo tako kot doslej redno sodelovala v vseh oblikah medknjižnične izposoje. Prav tako bomo poskrbeli, da bo knjižnično gradivo drugih knjižnic na razpolago našim uporabnikom. Knjižnica bo aktivno sodelovala tudi z osrednjo območno knjižnico, kjer je uporabnikom na razpolago gradivo, pridobljeno iz naslova območnosti.

NAČRT NAKUPA KNJIG S SREDSTVI MINISTRSTVA ZA KULTURO

11 NAČRTOVAN OBSEG NAKUPA NOVIH KNJIG

Sredstva za knjige, ki jih prejmemo od Ministrstva za kulturo, razdelimo po principu 77 % za Knjižnico Rogaška Slatina in 23 % za knjižnico Rogatec, kot sta financiranje opredelili občini ustanoviteljici v Odloku o ustanovitvi.

Natančne številke so predstavljene v naslednjih tabelah.

PREGLEDNICA 4: PODATKI O ŠTEVILU NASLOVOV IN IZVODOV/LICENC KNJIG

Knjige	Število		Stroški v evrih
	naslovov	izvodov/licenc	
– v javnem interesu	150	180	6912
– ponatise	13	23	400
– kakovostne otroške in mladinske	110	160	2860
– e-knjige	90	90	3000
– zvočne knjige	100	100	1143

PREGLEDNICA 5: PODATKI O RAZPOREDITVI KNJIG V KNJIŽNIČNI MREŽI – KNJIGE V JAVNEM INTERESU

Organizacijska enota	Povprečno število izvodov	Odprtost / ur na teden
Osrednja knjižnica	115	45 ur
Rogatec	35	15 ur

PREGLEDNICA 6: PODATKI O RAZPOREDITVI KNJIG V KNJIŽNIČNI MREŽI – PONATISI⁴

Organizacijska enota	Povprečno število izvodov	Odprtost / ur na teden
Osrednja knjižnica	18	45 ur
Rogatec	5	15 ur

PREGLEDNICA 7: PODATKI O RAZPOREDITVI KNJIG V KNJIŽNIČNI MREŽI – KAKOVOSTNE KNJIGE ZA OTROKE IN MLADINO

Organizacijska enota	Povprečno število izvodov	Odprtost / ur na teden
Osrednja knjižnica	123	45 ur
Rogatec	37	15 ur

12 NAČRT DEJAVNOSTI ZA PROMOCIJO BRANJA KNJIG, KUPLJENIH S SREDSTVI MK

Knjige, kupljene s sredstvi ministrstva, v 90 odstotkih zajamemo v bralne projekte, torej jih uvrstimo na bralne sezname, ki so namenjeni vsem trem bralnim značkam, tj. za otroke, najstnike in odrasle. Prav tako vse te knjige še posebej izpostavimo na za to namenjenih mestih, zato bomo tovrstno promocijo izvajali tudi v prihodnje. Nagrajene otroške knjige bomo predstavljali na pravljličnih uricah, določeno tovrstno gradivo za odrasle pa na literarnih ali pogovornih večerih v obliki predstavitve knjig.

Načrt pripravila:

mag. Nataša Koražija, direktorica

